

N:o 1.

Ank. till Riksd. Kansli den 17 Febr. 1882, kl. 5 e. m.

Betänkande, angående allmänna bevillningen.

Jemlikt 40 § Riksdagsordningen får Bevillnings-Utskottet härmed afgifva betänkande, angående allmänna bevillningen.

1:o.

Enligt § 8 i nu gällande Bevillningsstadga skola, när den skattskyldiges sammanräknade årsinkomster icke öfverstiga 1,800 kronor, 300 kronor af hans inkomst från kapital och arbete vara fria från bevillning.

§ 8.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 9) anför Herr *Ch. Dickson*, att då således en person, hvars inkomster blott med några få kronor öfverstiga 1,800 kronor, ej åtnjuter något beskattningsfritt afdrag, eger ett missförhållande rum, i det att många bland dem, som hafva en något högre årsinkomst än 1,800 kronor, vore lika mycket i behof af lindring i sina direkta skattebidrag som de, hvilka på grund af ofvan omförmälda stadgande komma i åtnjutande af sådan lindring. Detta missförhållande vore väl med afseende blott på bevillningen ej så särdeles känbart, men framträdde desto bjertare, då man besinnade, att kommunalskatterna, hvilka ofta nog uppgingo till tre eller fyra gånger så högt belopp som bevillningen eller till och med än högre, fördelades på de skattskyldige inom hvarje kommun efter den bevillning hvar och en erlade. Till afhjelpande af detta missförhållande hemställer Herr *Dickson* »att Riksdagen må besluta, att det skattefria afdrag, som nu enligt Bevillningsförordningen är stadgadt, eller som af Riksdagen

kan blifva stadgad, skall gälla för all inkomst af kapital och arbete, utan hänsyn till inkomstens större eller mindre belopp». Genom ett dylikt stadgande skulle visserligen äfven personer med större förmögenhet erhålla en för dem obehöflig nedsättning af bevillningen, men olägenheten häraf anser motionären i mångdubbel mån uppvägas af den fördelen att då, i följd af det föreslagna stadgandets tillämpning, den sammanräknade bevillningssumman för hvarje kommun skulle blifva lägre, komme der efter denna summa fördelade kommunalskatten att utgå med ett något högre belopp än tillföre för hvarje bevillningskrona. Enligt motionärens beräkning skulle härigenom för de lägst beskattade beredas en verksam skattelindring, som i långsamt aftagande mån skulle komma alla inkomster under 6—7,000 kronor till del, hvar emot en ökning i beskattningen skulle i småningom stigande progression drabba de högre inkomsterna. Den förlust för statsverket, som genom den föreslagna åtgärden skulle uppkomma, beräknas af motionären till 99,039 kronor, och finner motionären denna förlust alltför obetydlig för att lägga hinder i vägen för genomförande af en reform, som enligt hans förmenande måste anses rättvis och till principen riktig.

Frågan om beredande af lindring i den direkta beskattningen för de mindre bemedlade har under olika former vid föregående riksdagar ofta varit å bane, utan att likväl hittills någon tillfredsställande lösning deraf kunnat åvägabringas.

Särskildt hade Bevillnings-Utskottet vid 1881 års riksdag under behandling ett förslag i dylik riktning, men detta förslag blef då af Utskottet afstyrkt bland annat därför, att det syntes Utskottet mindre välbetänt att besluta några partiella förändringar i skatteväsendet, innan den af Kongl. Maj:t den 20 Juni 1879 tillsatta skatteregleringskomitén hunnit afsluta sina arbeten.

Förslaget blef ock af Riksdagen i enlighet med Utskottets hemställan afslaget.

Sedan dess har, enligt hvad till Utskottets kämmedom kommit, skatteregleringskomitén egnat frågan om beredande af lindring i de mindre bemedlades skattebördor en omfattande pröfning, och under sådana förhållanden synes vara ännu mindre skäl att nu åter upptaga denna fråga, inuan Riksdagen kommit i tillfälle att pröfva komiténs förslag i ämnet.

Utskottet hemställer alltså,

att Herr Dicksons ifrågavarande motion för det närvarande ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

2:o.

§ 9 i nu gällande Bevillningsstadga föreskrifver, att med undantag för åtskilliga uppräknade kategorier af skattskyldige, såsom vissa slags bolag, fabriksägare m. fl., bevillning för inkomst af kapital och arbete skall påföras hvarje skattskyldig der han är mantalsskrifven.

§ 9.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 49) anför Herr A. P. Danielson, hurusom klagan ofta försports öfver den orättvisa, som uppstode derigenom, att en prestman, hvilken uppbär lön från mer än en församling, på grund af nämnda stadgande påföres bevillning och följaktligen äfven kommunalutskylder endast inom den församling, der han är mantalsskrifven, i stället för att han, såsom billighet och rättvisa enligt motionärens åsigt fordrade, borde inom hvarje församling, derifrån någon del af hans lön utgår, deltaga i kommunalutskylderna med ett efter församlingens lönebidrag lämpadt belopp. För att vinna rättelse härutinnan föreslår motionären, att ifrågavarande paragraf i Bevillningsstadgan må förses med följande tillägg:

»Ordinarie prestmans kontanta löneinkomst skall taxeras och påföras inom hvarje församling i förhållande till det belopp han inom församlingen erhåller.»

Motionären yrkar derjemte, »att om Bevillnings-Utskottet skulle finna den föreslagna förändringen lämpligare kunna på annat ställe i Bevillningsstadgan införas eller i andra ordalag affattas eller jemväl förorsaka ändring i någon annan paragraf, Utskottet må vidtaga sådan åtgärd, blott hufvudsyttet med motionärens förslag ej förfelas».

Motioner i samma rigtning som den förevarande hafva redan förut varit föremål för Bevillnings-Utskottets behandling.

Vid 1869 års riksdag väcktes tvenne dylika motioner, af hvilka den ena afsåg jemväl andra kommunernas löntagare än prester, men båda dessa motioner blefvo af Utskottet afstyrkta och af begge Kamrarne afslagna, hufvudsakligen på den grund att det med motionerna afsedda syftsmål mötte hinder i 57 § af Kongl. Förordningen angående kommunalstyrelse å landet, enär prest, som från flera kommuner njuter inkomst, icke kunde hänföras till någon af de trenne klasser, hvori nämnda paragraf indelar de skattskyldige.

Vid 1871 års riksdag väcktes åter en motion i ämnet, och var denna motion åtföljd af förslag om nödig ändring i 57 § af nyssnämnda förordning. Äfven denna motion rönt dock samma öde som sina båda föregångare. Bevillnings-Utskottet och i likhet dermed båda Kamrarne ansågo nemligen, att den påkallade förändringen i Bevillningsstadgan ej borde beslutas förr, än ändring i 57 § af kommunalförordningen verk-

ligen kommit till stånd. Dessutom rörde motionen, i likhet med den förevarande, endast presternas löneinkomster, hvilket af Bevillnings-Utskottet anfördes som ett ytterligare skäl för afslag, enär den föreslagna åtgärden syntes Utskottet lika väl böra utsträckas till andra löntagare, som från skilda kommuner uppbyro löneinkomster.

Frågan har derefter icke förr än nu återupptagits. I likhet med motionären vid 1871 års riksdag föreslår Herr Danielson i särskild motion (N:o 50 i Andra Kammaren) en förändring i kommunalförordningen, som skulle möjliggöra taxering å skilda orter af sådana inkomster, som förevarande motion afser.

Samma skäl, som 1871 års Bevillnings-Utskott anförde mot den då väckta motionen i ämnet, kunde jemväl nu med afseende på förevarande motion åberopas, men en vida starkare anledning att nu ej brådska med pröfningen af den föreslagna förändringen finner Utskottet ligga deruti, att ett fullständigt förslag till ny Bevillningsstadga snart är att förvänta.

Vid pröfningen af ett sådant förslag torde rätta tidpunkten vara inne att taga i öfvervägande, huruvida en förändring med afseende på taxeringen af ej blott presters, utan äfven andra löntagares från skilda kommuner utgående löneinkomster bör vidtagas.

På grund häraf får Utskottet hemställa,

att Herr Danielsons ifrågavarande motion ej för det närvarande måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

3:o.

Då först sedan statsverkets behof blifvit utredda och bevillningssumman bestämd, yttrande kan afgifvas angående de i Bevillningsstadgan upptagna procent- och sifferbelopp, kommer Utskottet att framdeles under riksdagens lopp göra den slutliga framställning i förevarande ämne, dertill förhållandena föranleda, hvilket Utskottet får för Riksdagen anmäla.

Stockholm den 17 Februari 1882.

På Utskottets vägnar:

A. H. Fock.

Reservationer:

Vid 2:dra punkten:

af Herr *Hedlund*: »Antagande såsom grundsats, att en kommun må alltid ega rätt att för sin kommunalbeskattning påräkna alla de löner, som af kommunen bekostas, vare sig löntagaren bor inom eller utom kommunen, finner jag det rättvist, att denna grundsats må tillämpas äfven för de fall, som Herr Danielsons motion åsyftar, och detta så mycket mer, som här gäller jemväl prebenden, med hvilka det i sanning obehöriga förhållande eger rum, att en församling ofta med dryga uppoffringar bidrager att löna en *annan* församlings pastor, för att se sin egen själavård bestridd af vexlande ställföreträdare, åt hvilka den ordinarie pastorn gifver gemenligen blott en ganska ringa ersättning för samma verksamhet, för hvilken han sjelf ej tvekar att uppbära långt högre belopp. Att under sådana förhållanden kommunen må få för sina allmänna behof beskatta den lön, som från kommunen utgår, äfven då prestmannen bor inom annan kommun, synes mig vara både billigt och rättvist, hvaremot detta icke torde vara fallet, då den kommun, som får åtnjuta fördelen af den ordinarie pastorns verksamhet, får tillika förmånen att för sin kommunalbeskattning anlita den andra kommunens tillgångar.»

af Herr *E. G. Boström*.